

17.08.2022

567/03.00.00.00/2022

Päätös lausunnon antamisesta valtioneuvoston asetukseksi valtionavustuksesta eräisiin julkiselle sosiaali- ja terveyshuollolle covid-19-epidemiasta aiheutuviin lisäkustannuksiin vuonna 2022

Asianosainen

Sosiaali- ja terveysministeriö

Selostus

Pääministeri Marinin hallitus on vuoden 2020 budjettiriihen yhteydessä sitoutunut korvaamaan koronaan liittyvät välittömät kustannukset täysimääräisesti niin kauan kuin tautitilanne ja hybridistrategian toimeenpano sitä edellyttävät.

Covid-19-epidemiasta aiheutuneita kustannuksia on kompensoitu kunnille erityisesti korottamalla peruspalvelujen valtionosuuksia ja yhteisöveron jako-osuutta. Vuonna 2021 kuntakentälle epidemiasta aiheutuneet kustannukset korvattiin olennaisilta osin valtionavustuksilla, joita sosiaali- ja terveysministeriö myönsi yhteensä noin 1,08 miljardia euroa. Koronapandemia ei ole heikentänyt kuntataloutta, sillä valtio on tukenut kuntia ja kuntayhtymiä epidemian aikana vuosina 2020–2021 erilaisilla tukitoimilla yhteensä noin 5 miljardilla eurolla.

Koronasta aiheutuneet kustannukset eivät ole jakautuneet tasaisesti kaikkien kuntien kesken, vaan muun muassa tautitilanteesta johtuen kuntien välillä voi olla suuriakin eroja. Tästä syystä sosiaali- ja terveydenhuollon covid-19-kustannuksiin liittyvät korvaukset kunnille, kuntayhtymille ja Ahvenanmaan maakunnalle on myös vuonna 2022 tarkoitus toteuttaa olennaiselta osin valtionavustuksilla, jotka mahdollistavat korvausten kohdentumisen valtionosuusjärjestelmää tarkemmin.

Tavoitteet

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi kuntien vuoden 2022 koronasta aiheutuneiden sosiaali- ja terveydenhuollon lisäkustannusten korvaamiseksi myönnettävistä valtionavustuksista.

Pääministeri Marinin hallituksen kirjaus koronavirukseen liittyvistä välittömistä kustannuksista on sidottu tautitilanteen kehittymiseen sekä taudin torjunnan tapoihin. Epidemiatilanne sekä taudin torjuntaan ja hoitoon liittyvät toimet ovat vuoden 2022 aikana kehittyneet ja muuttuneet monin tavoin. Muun muassa hybridistrategiaa, kansallista covid-19 testaus- ja jäljitysstrategiaa ja koronarokotusstrategiaa on päivitetty. Tartuntatautiin vastustamistyö sekä varautuminen terveydenhuollon häiriötilanteisiin ovat kunnan lakisääteisiä tehtäviä, joita rahoitetaan jo valtionosuusjärjestelmän kautta. Yllä mainittujen tekijöiden vuoksi lausunnolle lähtevän asetuksen mukaisesti koronasta aiheutuneet lisäkustannukset korvattaisiin erillisellä valtionavustuksella kunnille testauksen, hoidon ja muiden välittömien kustannusten osalta 30.6.2022 saakka ja koronarokottamisen lisäkustannukset koko vuoden 2022 osalta.

Koronaepidemia ei ole heikentänyt kuntatalouden tilaa, sillä valtio on tukenut

17.08.2022

kuntia ja kuntayhtymiä epidemian aikana vuosina 2020–2021 erilaisilla tukitoimilla yhteensä noin 5 miljardilla eurolla. Valtion kuntataloudelle vuosina 2020 ja 2021 osoittamat rahalliset tuet ovat olleet erittäin mittavia ja voidaan arvioida, että lisärahoituksen määrä on kokonaisuudessaan ylittänyt selvästi kuntataloudelle aiheutuneiden lisäkustannusten ja muiden taloudellisten menetysten kokonaismäärän. Sosiaali- ja terveystalouden uudistuksen näkökulmasta vuoden 2022 kustannustiedon tulisi vastata mahdollisimman tosiasiallista tilannetta, sillä tieto vuoden 2022 nettokustannuksista toimii lähtökohtana hyvinvointialueiden rahoitukselle. Vuonna 2022 ei myöskään ole enää perusteltua jakaa erillistä harkinnanvaraista rahoitusta, koska kuntien taloudellinen tilanne on aikaisempien vuosien korvausten ansiosta hyvä.

Avustuskokonaisuuden tavoitteena on, että avustus kohdistuisi hakijoille kokonaisuutena oikeudenmukaisesti ja riittävän tarkasti aiheutuneiden lisäkustannusten suhteessa. Lisäksi tavoitteena on, että avustujajärjestelmä aiheuttaisi hakijoille mahdollisimman vähän hallinnollista rasitetta. Tämän vuoksi avustus määritettäisiin suhteellisen yksinkertaisin laskennallisin perustein.

Esityksessä ehdotetaan, että avustuksen määrä perustuisi olennaisilta osin toimintaa kuvaaviin tietoihin sekä laskennalliseen yksikkökorvaukseen. Toiminnot, joille avustus määritettäisiin tällä tavoin, olisivat covid-19-testaus, rokottaminen covid-19-tautia vastaan ja covid-19-taudin aiheuttama sairaalahoito. Toimintokohtainen avustuksen määrä määritettäisiin kertomalla lukumäärätieto valtionapuviranomaisen määrittämällä yksikkökorvauksella. Korvausten taso tulisi mitoittamaan siten, että epidemian hoidosta aiheutuneet lisäkustannukset tulevat valtakunnan tasolla kokonaisuudessaan täysimääräisesti katetuksi. Toimintokohtaisten avustuserien lisäksi avustuskokonaisuuteen sisällytettäisiin asukaslukuun pohjautuva laskennallinen erä kattamaan muita koronasta aiheutuneita välittömiä kustannuksia.

Esityksessä ehdotetaan, että avustus myönnetään ensisijaisesti kunnille ja Ahvenanmaan maakunnalle. Asetuksella säädettäväksi ehdotettu avustuskokonaisuus vastaa monilta osin vuoden 2021 kustannusten korvaamiseksi säädettyä asetusta.

Toimivallan peruste

Lieksan kaupungin hallintosäntö § 30.

Päätös

Lieksan kaupunki ei anna pyydettyä lausuntoa ko. asiaan, koska korvaukset kohdistuvat covid-19-epidemian palveluiden kustannuksiin, joiden järjestämis- ja tuottamisvastuu on siirretty Siun sotelle.

Jarkko Määttänen
Kaupunginjohtaja

17.08.2022

*Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti asianhallintajärjestelmässä.
Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.*

Nähtävilläolo	Päätös on julkaistu yleisessä tietoverkossa, lieksa.fi, 17.8.2022
Lisätietoja	Kaupunginjohtaja Jarkko Määttänen, puh. 040 1044 001, jarkko.maattanen@lieksa.fi
Jakelu	Sosiaali- ja terveysministeriö, kirjaamo

17.08.2022

Muutoksenhakukielto ja sen peruste

☐ Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 136 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta

☐ Muu peruste, mikä _____